

A Televízió értekezlete Szegeden

Első alkalommal tartott vezetői értekezletet a Magyar Televízió Szegeden, a helyi stúdióban tegnap, csütörtökön.

A megbeszélés keretében dr. Székely Sándor, a szegedi városi pártbizottság titkára értékelte az április havi másort.

Dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára délután a megyei pártbizottság színházában fogadta Nagy Richárdot, a Magyar Televízió elnökét, és megbeszélést folytattak a tv-stúdió munkájáról, fejlesztésének feladatairól. A megbeszélésen részt vett dr. Koncez János, a megyei pártbizottság titkára, dr. Székely Sándor és Regős Sándor, a szegedi körzeti tv-stúdió vezetője.

Osztúk ügyészek látogatása

Tegnap, csütörtökön dr. Szigárdó Károly legfőbb ügyész kíséretében Szegedre látogatott dr. Ferdinand Stiegelbauer, az Osztúk Legfelsőbb Bíróság mellett működő legfőbb ügyész és dr. Ottó F. Müller bécsi főügyész. Az osztúk delegációt délelőtt a megyeszékhelyen dr. Kereszty Béla megyei főügyész fogadta és tájéko-

zoltatta Csokonád megye ügyészi szervezetének munkájáról.

Délután a delegáció a Szeged-Nagyfán működő Munkaügyi Szolgálatot látogatta meg, ahol dr. Banka Lajos igazgató főorvos adott tájékoztatást számukra az alkoholelvonás hazai módszereiről és tapasztalatairól.

Egységes útbizonyítás

Egy nyelven beszéljenek a közúti közlekedési résztvevők a Föld kontinensein. A hídálvadás a szóhasználat nehézségeit — így fogalmazták meg annak a háromnapos nemzetközi konferenciának a célját, amely csütörtökön kezdődött be Balatonfüreden.

A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) korábban munkabizottságot hozott létre, amely nyolc kijelölt országban — köztük hazánkban is — közvélemény-kutatást hajtott végre. Ennek tapasztalatait négy kontinens 35 szakértője összegezte a mostani konferencián. Mint elhangzott, általános igény a szabványosítás kiterjesztése. Jelenleg 13 olyan jelképet szabványosítottak, amely egységesen igazítja el a turistát.

A konferencián munkabizottságot alakítottak, amely a rokkantak, mozgássérültek nemzetközi éve programjának elősegítésére 6—8 olyan világszabdalomra alkalmas piktogramot dolgoz ki, amely segíti a legrászorultabb emberek tájékozódását. (MTI)

Nem a mi bűnünk

Úgy látszik, nehezen értünk szót a munka témában. Figyelemre méltó érvelések és dühös kifakadások jellemzők, melyek a zavar, hogy melyik az értékebb munka? Bizony, ha eltekintünk a tudományos körülírásról, nem is olyan könnyű válaszolni. Az emberek — mint látni fogjuk — hajlamosak a saját tevékenységükre megintázzák az értékes munka fogalmának jegyeit, illetve azt a feladatkört ítéli legfontosabbnak, olykor a legnehezebbnek, amelynek ellátásáért ők a felelősek. Nem is csoda, ki-ki egymaga érzi a saját terhet. Mit tud például egy ács a tervezőmérnök gondjairól? Vagy egy jogász képes-e átérteni, mily gyötrelmes egész nap szemet fejteni? Aki esőben, szél- fúvásban keveri a máltert, vajon munkája értéke szerint becsüli-e a laboratórium-ban bíbelődő kutatót? S hogyan néz a futószalaghoz kötött, kétségtelenül igen intenzív munkára kényszerülő szerelő a látószög csak sétálgató közgazdászra?

Úljunk a cirkusz nézőterén, s ámulunk, hogyan képes az akrobata három egymáson keresztbe fektetett sörösüvegen fejten állva egyensúlyozni úgy, hogy az egész tákolmány egy kifeszített kötélen imbolyog. Legtöbbször fantasztikusnak ítélik a produkciót, mire a mögöttünk húzódó sorban lelkicsinylően szólal meg valaki: „Ez a munka is mindent csinál, csak dolgozni nem kelljen.” S amikor hozzafordulunk, hogy szerinte mit jelent dolgozni, készséggel rávágja: „Szenet lapátolni egész nap, az igen, az munka.”

Rendezgetjük az olvasói véleményeket. A munka témájú, régi és friss levelek egyikeben, amelyet a Csokonád sűrűjű 88. szám alól írtak, ez áll: „Igazuk van abban, hogy meg kell szüntetni a jogtalan hasznoszerzést. A többi megállapításukkal azonban nem értek egyet. Szerintem az a kubikos, szivattyúkezelő, szakmunkás, aki közel tízezer forintot keres, alaposan megdolgozik érte. Mert kell a pénz, ha rá is kell hajtani... De vajon a vezető, mérnök, technikus csinál-e valamit, vagy csak a fehér köpeny és a manikűrözöt kéz a fontos?”

Tóth Mihály bizalmaskodva veregeti meg levelében a vállunkat: „Bartókrol, se Adi (sic) se József Attiláról nem írjatok. Szerintem ők is olyan halandók voltak, mint más ember. Nem szeretem, ha embereket istenítenek. Többre becsülöm azt az embert, aki tíz-hús db. disznót meghizlal. Nyulat tenyész, vagy burgonyát termel.”

Lám, kinek mi sajog, azt tapogattja. Még az a szerencse, hogy a sajtáságoson énközponti látásmód, vagy kibicsaklott szentencia nem kötelező érvényű. Elrettentő igazságtalanságok születnének, ha kizárólag a fizikai erőfeszítés alapján, nem pedig az értéktérmet mérték szerint díjaznánk a munkát. Korántsem biztos ugyanígy, hogy az a leghasznosabb, ami fizikailag legfárasztóbb. Ismert szóias, hogy kapálmi mindenki; tud, vagy legalábbis bele-tanul, hozzáadódik néhány nap alatt, a búzanesemesítés; azonban hiába bíznánk aikusra. Nem vitás, gyötrelmes dolgozó egész nap szövőgépek körül gyalogolni, ám egy tehetséges üzemszervező — a termelői-lyamat gyümölcsözőbb formálásával — akár százszor nagyobb nyereséghez juttathatja a vállalatot. Ha egy orvos visszaadja a súlyosan sebesült beteg életét, tekintve, hogy legfőbb értékünk az ember, ezt a józan közvélemény összehasonlíthatlanul többre értékeli, mint a nyúltenyésztést, anélkül, hogy bármilyen igaza van levélirónknak — nagy szüksége van az országnak. Az a külkereskedő, aki némelyek szemüvegén nézve csak „lédörög a világban”, de közben kemény valutáért, viszonylag jó áron eladogatja iparunk, illetve mezőgazdaságunk termékeit, vajon nem többet érdemel-e a különben igen becsülendő szer-hizlalo gazdánál? De megfizetjük-e, meg tudjuk-e fizetni az átlagpolgárnál sokszorta többet produkálókat?

Mielőtt erre válaszolnánk, hadd érteketessük, hogyan becsülsük anyagilag a fizikai munkát a felszabadulás előtt, és mennyire értékeljük manapság. Végletes példát említnék, annak szemléltetése végett, hogy az ellenforradalmi rendszer cseppet sem volt meghatározva a „burgonyaterme-léstől” és a hasonlóan hasznos nehéz testi munkától. Amikor a magyar munkások 64 százalékát kitevő 534 ezer mezőgazdasági munkás, cseléd, munkás mindössze évi 400 pengőt keresett átlagosan, s a szegedi papucos szakmában 14—16 fillér volt az órabér, sőt a dohánygyári munkások is legfeljebb 18—20 pengőt kaptak hetenként, egy élvonalbeli színművész egyetlen föllépéséért 200—250 pengő honoráriumot kért és kapott. Egy gyárigazgató, vagy földbirtokos életszínvonala is elképesztő magasságú volt alkalmazottaiéhoz viszonyítva. De hol lehetett megvitálni akkor ezt a problémát!

Ma igen magas árnyalon jegyzik a fizikai munkát. A szocialista rendszer a legnépesebb réteget, tudatosan emelte ki a máról holnapra éles bizonytalanságból, de kétségtelen, hogy a kereslet-kínálat törvénye is érvényesül az úgynevezett munka-erőpiacon. Ha nem lehet például takarítónót találni havi háromezerért, akkor — ha tiszta környezetben akar a hivatal dolgozni — többet kell neki fizetni. Az autótévé-, villany-, gáz- és vízvezeték-szerelők, szobafestők, kamionosok stb. jelentős része nem azért keres többet, mint nagyon sok középszintű vezető és értelmiség, mert az ő munkájuk föltétlenül értékebb, hanem mert rendkívül megnőtt a szolgáltatások, valamint a nehéz fizikai munka iránti igény. Ezért tapasztalható, hogy például egy ingázó kubikos megkeresheti a maga 7 ezer—8 ezer forintját is, míg az ő munkáját koordináló felügyelő és értékelő szakember esetleg öt-hatezerrel kénytelen beérni, jöllehet, azért tanult és szerzett diplomát, hogy elméleti felkészültségét hasznosítható, magasabb színvonalon élhessen.

Ha nem volnának tudósaink, ha a műszaki vagy a humán értelmiség nem értené meg a jelenlegi helyzetet, akkor — mint mondanak szokás — megnehezítenék magunkat. S ezen, ismételt hangsúlyozva a munka értéke szerinti díjazás elvét, előbb-utóbb muszáj is változtatnunk. Mert bármennyire kardoskodik is tisztelt vitapartnerünk a zöltségtermelés hasznosságát mellett, ha a kertész eléri a havi 10—15 ezres jövedelmet, akkor a gyári, illetve a termelőszövetkezeti gazdálkodást eredményesen irányító vezető — éppen azért, mert hozzáértéssükkel, fáradozásokkal százkart és ezreket képesek anyagilag is boldogítani — legalább a háromszorosát érdemelnék. Rendkívül primitív — s ha szabadjára engednénk, káros is lenne — az a felfogás, amely csak a szemmel látható munkát bálygyozza, a természetnél fogva esetleg rejtett, de a társadalomnak sokszor a több hasznót hajtó tevékenységet pedig lefitymálja.

A munka mindig emberhez kötődik. A hisz önmagától semmi nem jön létre. Társadalmunk ezért értékeli nagyra a posztján helytálló munkát, szövetkezeti gazdát vagy értelmiségit. Kádár János mondotta: „A szocialista Magyarországon a munkának van a legnagyobb társadalmi rangja. De ehhez nyomban hozzátesszem: ezt én nemcsak munkásra értem, hanem a termelőszövetkezetben, vagy más- hol becsületesen dolgozó ember előtt is megemlelem a kalapomat.” Ha az ország legtekintélyesebb vezetője így tiszteli meg a feladatát elvégző honpolgárt, akkor ne hányja senki társadalmunk szemére, hogy élnek közöttünk dologtalan lesipucások is. Sajnos, igen. Ez azonban nem a mi bűnünk, hanem a rendes munkát lenéző, „aki bírja, marja” szemléleté, amely még a magántulajdon talaján termett és tarack-szívossággal próbál napiainkban is megélni.

„Sedők Ferenc Szeged, Nádor u. 10. szám alárású — levelben olvastuk: „Higgyék el, mi megmosolyogjuk, hogy aki nem dolgozik, ne is egyék. El tet-szenek azt képzelné, hogy milyen nagyarányú halálozás volna akkor Magyarországon?” Mit mondhatunk erre? Lehetséges, hogy megzaporodnának a gyógyszerem-nyek. Aki azonban nem javíthatatlanul érteitelen és cinikus, az be kell, hogy lássa: nem a jóisten, hanem a mi dolgos magyar népünk épített ebből az urak által tönkretett országból lakályos és ígéretes jövővő szocialista hazát 1945 óta. Szeged szinte kivirult az utóbbi évtizedekben. S hisszük, ez a lényeg. joggal lehetünk büszkéek rá. A dologtalanul is könnyen élők csak arról tanúskodnak, hogy elég sokan még mindig csak szemlélődnek és mérgelődnek miattuk, ahelyett, hogy segítenének hátrább szoritani őket.

F. Nagy István

A TESZÖV Ellenőrzési Irodája

Segítő revizorok

Az ellenőrzési iroda munkája a tévesz-szövegetek egyik fontos szolgáltatása. Ellenőrei elsősorban segítené ki-vánnak a gazdaságoknak, az-zal, hogy a tapasztalt szabálytalanságokra felhívják a vezetőket figyelmét.

1980-ban Csokonád megye 37 termelőszövetkezetében folytattak általános vizsgál-latot. Többek között meg-nézték a téveszek alapszabá-lyait. Tizennégy esetben tet-tek javaslatot az alapszabály-módosítására, részben mert jogszabálytal, részben mert TOT-állásfoglalásokkal ellen-tetes részletekre bukkantak.

A termelőszövetkezetek-nek kötelességük nem szá-míteli jellegű egyéb — az újító mozgalmat, a munka-versenyt — szabályozó belső rendelkezéseiket kialakítani. Ezek a gazdaságok többségé-ben hiányosan készültek el.

Azt tapasztalták az ellen-őrök, kellő végzettségű és szak-tudású szakembere áll-nak a mezőgazdasági nagy-üzemek felelős posztjain: ám hatáskörük és felelősségük elhatárolása nem mindenütt egyértelmű, s ez megnehe-zíti a számonkérést.

Továbbra sem mindenütt megnyugtató a belső ellen-őrzések hatékonysága. Bár minden téveszen dolgozik belső ellenő, többségük kap-csolat munkakörben végi munkáját. A vagyonvédelem hatásosabb lett az elmúlt években, bár a szövetkezetet ért károkat ma sem min-denütt követi felelősségre-ronás.

Kiseb hibákkal, de elfo-gadhatónak ítélték az ellen-őrök a pénzüsszegek nyilvántar-tását, ellenőrzését. Ugyan-ez jellemző a leltározásra is. Néhány helyen például nem értékelték le a csökkent ér-tékű készleteket.

A téveszek építési beru-házasaikat többnyire maguk kivitelezik. A tervezést, a beruházások előkészítését ál-lami vállalatok, főleg az AGROBER végi — meg-nyugtató módon. Nem ilyen kedvezők a tapasztalatok az alvállalkozókkal való együtt-működés, az anyagok és a sokféle, nehezen összehason-lítható munkateljesítmény el-számolása során.

Megelégedéssel konstatal-ták a revizori iroda szak-emberei, hogy a növényter-mesztés szerkezetének alakí-tásában fontos szempont lett a gazdaságosság: növekszik a kevés költségű termel-hető kultúrák — rozs, árpa, napraforgó — vetésterülete.

Az állattenyésztés azok-ban a gazdaságokban ért el jelentős eredményeket, ahol a növénytermesztés is ma-gas színvonalú, és képes ki-elégíteni a gazdaság takar-mányigényeit. Kevesebb ab-rakot használtak fel a téveszek a korábbi évek átlá-gánál: a MEM által kiadott normatívák megtették hatá-sukat. Ugyancsak sikeresnek bizonyult a tejhozamok nö-velésére ösztönző dotáció. Némelyik tévesz pénzügyi ne-hézségeit úgy próbálta kikü-szöbölni, hogy mérlegzárás

előtt eladta a takarmányt, majd az újabb gazdasági év kezdetén magasabb áron visszavásárolták. Az ellen-őrök rosszallják az ilyen gyakorlatot: ráfizetnek a gaz-daságok is és végző soron a népgazdaságnak is vesztesé-get okoz a takarmány ide-oda szállítgatása.

Az energiagazdálkodásban fejlődést tapasztaltak. Az útiokmányok vezetése viszont nem kielégítő — ez tovább-ra is lehetőséget adhat visz-szaélésekre.

Jarult a háztáji integráció, a szociális gondoskodás, a termelőszövetkezeti tagok üdültetése is alladóan napi-renden szerepel.

Nem hagyhatatlan az ellen-őrzési iroda működése: a téveszek többsége megfogadja tanácsait, javaslataikat és kijavítja a hibákat.

Hétszázmillió forinttal

A tejipar fejlesztése

A fejlesztések hatására az utóbbi években átlagosan 5—6 százalékkal emelkedett hazánkban a tej- és tejtér-mékfogyasztás. Az idei beru-házások mindenekelőtt a minőség javítását, a választék gazdagítását tesszik le-hetővé. A tejipar ez ében több mint 700 millió forin-t fordít a műszaki fejlesz-tésekre. Ebből az összegből új gépeket, technológiai be-rende-zéseket szerelnek fel. A tejüzemek hálózata is bővül, befejeződik a debreceni tejüzem, folytatódik a szekszárdi, a zalaegerszegi sajtüzem és a pásztoi tej-üzem építése. Több gyárat bővítenek.

Az egy főre jutó tejfogy-asztás 1980-ban elérte a 95 litert, ami jobb az euró-pai átlagnál, tejtermékből viszont jóval kevesebbet fogyasz-tunk a kívántnál. Ezért elsősorban a sajtok, túrók, joghurtfélék termelését fo-kozzák az üzemek. Az új nagy teljesítményű gépsó-rokkal Zalaegerszegen az ementáli, Szekszárdon a tra-pista, az eidami és a Gona-da-sajtot gyártják majd. Nemcsak saját körzetüket

látják el termékükkel, ha-nem az ország más vidé-keire is szállítanak. Ugyan-így a miskolci üzem új gé-peivel a habosított krém-túróból Budapest igényét is kielégítik. Az új berende-zések nemcsak a termelést nö-velik, de egyúttal jobb mi-nőségű sajtokat is készíte-nek.

Miután a fogyasztók mindinkább a könnyű, nem hizlaló, alacsony zsírtartal-mú krémeket, desszerteket kedvelik, az idei újdonsá-gok főként az ilyen termé-kek köréből kerülnek ki. A miskolci tejüzemben alma-és barackfészes változattal bő-vítik a habosított krémtúró-családot. Debrecenben gyü-mölcsös fagylaltporok, a budapesti tejüzemben fo-lyékony kávé-tejszín pvár-tá-sára készülnek fel. Tatabá-nyán kezdik meg a hűtés nélküli zacskóban is egy hé-tig eltartható tej gyártását.

Előkészülnek más újdonsá-gok előállítására is, így a többi között a cambembert sajtcsalád egyik változata a brie sajtfélék és a külön-böző ízű sőtésűs pudingok ter-melésére. (MTI)

Sok a felvétélire jelentkező

Több mint 33 ezer fiatal kérték felvételüket, mint jelentkezett a június 24-én kezdődő egyetemi és főisko-laj felvételi vizsgákra. A Tudományos Szervezési és Informatikai Intézetben el-készült statisztika szerint a tudományegyetemen több mint 230 százalékos a jelent-kezés. Változatlanul legnép-szerűbbek a bölcsészettudo-mányi szakok. Ezekre az 2700-an készülnek a felvé-lő. Eötvös Loránd Tudomány-egyetemen például ezernél ka-vevesebben, mint ahá-nyan tavaly felvételiztek,

de így is több mint kétszáz százalékos a jelentkezés Budapestén, csakúgy, mint Debrecenben, Pécsen. A műszaki egyetemeken viszont tovább csökkent a jelentkezők száma: tavaly 2900 volt, az idén 2800. A pedagógusképző főisko-lákon szintén népes a pá-lyázók mezőnye, s ketten versenyeznek egy helyért.

(MTI)